

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

คุณภาพและมาตรฐานของบริการที่เป็นเลิศเป็นพันธกิจที่สำคัญสำหรับสถานบริการสุขภาพภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงพยาบาล ซึ่งบุคลากรทุกระดับต้องยึดถือเป็นค่านิยมและหลักการในการปฏิบัติงานให้บริการแก่ผู้ป่วย ผู้รับบริการ และญาติ การวิจัยเรื่องความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยในของโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดปทุมธานีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการทำงาน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และระดับความเครียดในการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษา กับความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาล

การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาในพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการทุกคน ที่ปฏิบัติงานเต็มเวลา แผนกผู้ป่วยใน ของโรงพยาบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 แห่ง ซึ่งมีอายุงาน 1 ปีขึ้นไป จำนวน 75 คน

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม 4 ส่วน ได้แก่

(1) แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดให้เติมข้อความตามจริง และแบบให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ เกี่ยวกับ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนชั่วโมงที่ทำงานในแต่ละวัน เวลาที่ทำงาน สถานะทางเศรษฐกิจ โรคประจำตัว ค่าดัชนีมวลกาย ความสะดวกในการมาทำงาน เวลาในการทำงานมีผลกระทบต่อครอบครัว

(2) แบบวัดบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงและอาศัยเค้าโครงจากแบบสอบถาม Occupational Stress Indicator ของคูเปอร์และคณะ เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 6 ระดับ วัดการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นแบบบุคลิกภาพได้ ข้อความมีทั้งทางบวกและทางลบ โดยข้อความที่เป็นทางบวกเป็นลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ข้อ 1,4,8, 9,11,12 ข้อความที่เป็นทางลบเป็นลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 3, 5, 6, 7,10,13,14 การแปลผลจากการรวมคะแนนของแบบสอบถามทั้ง 14 ข้อเข้าด้วยกัน แล้วใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มเป็นเกณฑ์ สำหรับบุคลิกภาพแบบเอ (มีคะแนนบุคลิกภาพสูงกว่าผลรวม

ค่าเฉลี่ย กับ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และบุคลิกภาพแบบบี (มีคะแนนบุคลิกภาพเท่ากับ หรือต่ำกว่าผลรวมค่าเฉลี่ย กับ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ซึ่งมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .78995

(3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (11 ข้อ) บทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ (12 ข้อ) ความสำเร็จและความก้าวหน้าในงาน (8 ข้อ) สัมพันธภาพกับผู้อื่น (10 ข้อ) โครงสร้างขององค์กร (11 ข้อ) ความรู้ในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย (7 ข้อ) และวัสดุอุปกรณ์และความพร้อมในการปฏิบัติงาน (3 ข้อ) แบ่งระดับปัจจัยด้านการทำงานตามเกณฑ์ คือ ระดับต่ำ (มีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยบวก 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ระดับปานกลาง (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยบวก 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และระดับดี (มีคะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ซึ่งมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .88995

(4) แบบสอบถามปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไป (6 ข้อ) สภาพแวดล้อมที่มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน (11 ข้อ) แบ่งระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานตามเกณฑ์ คือ ระดับต่ำ (มีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยบวก 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ระดับปานกลาง (มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยบวก 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และระดับดี (มีคะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ซึ่งมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .717 และ

(5) แบบสอบถามความเครียดในการปฏิบัติงาน ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความเครียดในงานวิจัยของศิริลักษณ์ ดันชัยสวัสดิ์ (2535) และดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม Occupational Stress Indicator ของคูเปอร์และคณะ (Cooper, et al., 1988) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 6 ระดับ วัดความเครียดที่เกิดขึ้นทางจิตใจ และความเครียดที่เกิดขึ้นทางร่างกาย มีข้อคำถามรวม 21 ข้อ แปลผลคะแนนรวมความเครียดในการปฏิบัติงานเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ (มีคะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ระดับปานกลาง (มีคะแนนความเครียดสูงกว่าค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยบวก 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และระดับสูง (มีคะแนนความเครียดมากกว่าหรือเท่ากับผลรวมของค่าเฉลี่ยกับ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ซึ่งมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .85522

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้พยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ และขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 4 สัปดาห์ ทำการประมวลผล

และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อแสดงความถี่ ร้อยละ ค่ากลาง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงวิเคราะห์เพื่อจำแนกตัวทำนาย และ สัมประสิทธิ์การทำนาย

ผลการวิจัยที่สำคัญโดยสรุป

ลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะสภาวะสุขภาพ พยาบาลวิชาชีพประมาณครึ่งหนึ่งมี อายุไม่เกิน 29 ปี สัดส่วนที่เป็นโสดและสมรสใกล้เคียงกัน พยาบาลที่ทำงานรวมหลายแผนก มีอายุ งานไม่เกิน 40 ปี ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง ขึ้นเวร เช้า บ่าย ค่ำ สถานภาพเป็นโสด และมีรายได้ พอเพียงกับค่าใช้จ่าย พบว่า มีสัดส่วนสูงสุด พยาบาลส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาครอบครัวจากเวลา ทำงาน มีค่าดัชนีมวลกายในระดับปกติ มีบุคลิกภาพแบบ เอ และไม่มีโรคประจำตัว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการทำงานโดยสรุป

พยาบาลส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับปานกลาง กับทุกองค์ประกอบของปัจจัยด้าน การทำงาน ยกเว้นความเหมาะสมของหลักปฏิบัติ บรรยากาศ และ โครงสร้างขององค์กร ซึ่ง สัดส่วนที่เห็นว่าอยู่ในระดับต่ำมีสูงสุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยสรุป

พยาบาลส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับปานกลาง กับทั้งผลกระทบของ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีทางการแพทย์ ต่อการปฏิบัติงานพยาบาล และ ผลกระทบโดยตรงของสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการแข่งขันด้านคุณภาพบริการของสถานบริการ ต่อ การปฏิบัติงานพยาบาล

ความรู้สึถึงถึงความเครียดในการปฏิบัติงานโดยสรุป

พยาบาลส่วนใหญ่รู้สึกว่าจะมีความเครียดในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ทั้ง ความรู้สึกกับการคิดบวกและความสามารถรับมือกับปัญหา หรือความกดดันในการปฏิบัติงาน และการคิดลบและความไม่สามารถรับมือกับปัญหา หรือความกดดันในการปฏิบัติงาน

ความรู้สึถึงถึงความผิดปกติทางสุขภาพจากความเครียดในการปฏิบัติงาน

พยาบาลส่วนใหญ่รู้สึกว่าจะมีความผิดปกติทางสุขภาพจากความเครียดในการ ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาโดยสรุป

ตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะสภาวะสุขภาพที่พบว่า

สามารถอธิบายความเครียดในการปฏิบัติงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ค่า

ดัชนีมวลกาย ($R^2 = 10\%$) บุคลิกภาพแบบ เอ ($R^2 = 29\%$) และ

สามารถอธิบายความผิดปกติทางสุขภาพจากความเครียดในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ค่าดัชนีมวลกาย ($R^2 = 9\%$) และ ผลกระทบของเวลาทำงานต่อครอบครัว ในระดับปานกลาง ($R^2 = 7\%$)

ตัวแปรปัจจัยด้านการทำงาน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่พบว่าสามารถอธิบายความเครียดในการปฏิบัติงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สัมพันธภาพกับบุคคลรอบด้าน ($R^2 = 10\%$) และ ผลกระทบโดยตรงของสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการแข่งขันด้านคุณภาพบริการของสถานบริการ ต่อการปฏิบัติงานพยาบาล ($R^2 = 21\%$) และ

สามารถอธิบายความผิดปกติทางสุขภาพจากความเครียดในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความชัดเจน และภาระงานตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ($R^2 = 40\%$) ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีทางการแพทย์ ต่อการปฏิบัติงานพยาบาล ($R^2 = 9\%$) ความเหมาะสมของหลักปฏิบัติ บรรยากาศ และโครงสร้างขององค์กรต่อการปฏิบัติงานพยาบาล ($R^2 = 6\%$) และความรู้ความสามารถในการให้การพยาบาลแบบองค์รวมแก่ผู้ป่วย ($R^2 = 3\%$)

ตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะสภาวะสุขภาพ ปัจจัยด้านการทำงาน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ที่พบว่า

สามารถอธิบายความเครียดในการปฏิบัติงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผลกระทบโดยตรงของสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการแข่งขันด้านคุณภาพบริการของสถานบริการ ต่อการปฏิบัติงานพยาบาล ($R^2 = 17\%$) ความเป็นอิสระ ความชัดเจน และภาระงานตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ($R^2 = 16\%$) และ ความเหมาะสมของหลักปฏิบัติ บรรยากาศ และโครงสร้างขององค์กรต่อการปฏิบัติงานพยาบาล ($R^2 = 7\%$) และ

สามารถอธิบายความผิดปกติทางสุขภาพจากความเครียดในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความชัดเจน และภาระงานตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ($R^2 = 45\%$) ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีทางการแพทย์ ต่อการปฏิบัติงานพยาบาล ($R^2 = 10\%$) ความเหมาะสมของหลักปฏิบัติ บรรยากาศ และโครงสร้างขององค์กรต่อการปฏิบัติงานพยาบาล ($R^2 = 5\%$) และ ความรู้ความสามารถในการให้การพยาบาลแบบองค์รวมแก่ผู้ป่วย ($R^2 = 5\%$)

2. อภิปรายผล

2.1 อภิปรายความคลาดเคลื่อนของงานวิจัย

2.1.1 ความไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มประชากรพยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยในของ

โรงพยาบาลเอกชน สถิติการลาออกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่นั้น ไม่ได้เก็บรวบรวมไว้ อันเนื่องมาจากโรงพยาบาลเอกชนใน จ.ปทุมธานี มีการก่อตั้งโรงพยาบาลใหม่ 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลเอกปทุม โรงพยาบาลกรุงสยามเซ็นด์คาลอส โรงพยาบาลภัทรธนบุรี น้อยกว่า 5 ปี ส่วนอีก 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลปทุมเวช และโรงพยาบาลแพทย์รังสิต มีการเก็บรวบรวมสถิติอัตราการลาออกของพยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยในประมาณ 2-3 ปีที่ผ่านมา และมีอีก 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลนวนคร ไม่ขอเข้าร่วมทำการวิจัย ด้วยเหตุผลของธุรกิจด้านการบริการ จึงทำให้งานวิจัยฉบับนี้ไม่ครอบคลุมกลุ่มประชากรพยาบาลวิชาชีพทั้งหมดในโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดปทุมธานี

2.1.2 ข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูลของโรงพยาบาลเอกชน ข้อมูลในการทำงานวิจัย

ติดต่อประสานงานและเก็บรวบรวมได้ค่อนข้างยากต้องเก็บรวบรวมด้วยตนเอง อันเนื่องมาจากโรงพยาบาลเอกชนมีข้อจำกัดในการให้ข้อมูลสถิติต่าง ๆ นอกเหนือจากการมุ่งเน้นบริการด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแล้ว ส่วนหนึ่งคือด้านธุรกิจการบริการที่เป็นเลิศ ฉะนั้นสถิติบางอย่างไม่สามารถเปิดเผยได้

2.1.3 ความไม่ครบถ้วนของคำตอบ แบบสอบถามมีจำนวนข้อคำถามค่อนข้างมาก

และบางข้อเป็นคำถามเชิงบวก และเชิงลบ ผู้ตอบแบบสอบถามต้องอ่านข้อคำถามให้ละเอียด และใช้เวลาในการทำแบบสอบถามนาน ดังนั้น จึงมีข้อมูลบางส่วนที่พยาบาลวิชาชีพไม่ตอบ

2.1.4 ความไม่ครอบคลุมปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเอกชน

เนื่องจากงานวิจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลเอกชนมีน้อยมาก เอกสารงานวิจัยสำหรับการทบทวนวรรณกรรมของโรงพยาบาลเอกชนมีค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะพบในงานวิจัยของโรงพยาบาลภาครัฐมากกว่า จึงทำให้ตัวแปรปัจจัยเกี่ยวกับความเครียดที่ทำการวิจัยอาจยังไม่ครอบคลุมของโรงพยาบาลเอกชน

2.1.5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำวิจัยมีจำนวนน้อย เนื่องจากบุคลากรในโรงพยาบาล

เอกชนมีจำนวนน้อย เป็นโรงพยาบาลขนาดเล็ก 100 เตียง และโรงพยาบาลขนาดกลาง 200 เตียง จึงใช้กลุ่มประชากรพยาบาลวิชาชีพทั้งหมด 75 คน

2.2 อภิปรายข้อค้นพบจากงานวิจัย

คำดัชนีมีวลกาย พบว่าเป็นตัวแปรลักษณะสภาวะสุขภาพที่ทำนายความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ได้ร้อยละ 9 ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kouvonon (2005) ในประเทศฟินแลนด์ ที่พบความสัมพันธ์แบบอ่อนระหว่างคำดัชนีมีวลกายในคนงานชาย และหญิงที่มีสภาพการทำงานแบบการควบคุมงานต่ำแต่ความต้องการ/ข้อเรียกร้องจากงานสูง (low job control but high job demands) กับความเครียดในการทำงาน ซึ่งสภาพการทำงานของโรงพยาบาลเอกชนก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

สัมพันธ์ภาพกับบุคลรอบด้าน เป็นตัวแปรปัจจัยด้านการการทำงานที่ทำนายความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ได้ร้อยละ 10 ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริลักษณ์ ดันชัยสวัสดิ์ (2535) และสมจิตร อุดมศรี ที่พบว่าสัมพันธ์ภาพเป็นตัวทำนายความเครียดของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ได้ร้อยละ 21.4 และ 12 ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sharon (1997) ในโรงพยาบาลชุมชน ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่พบว่า ความเครียดของพยาบาลระดับบริหารจะมากขึ้น เมื่อมีปัญหาเรื่องเพื่อนร่วมงาน

ความเป็นอิสระ ความชัดเจน และภาระงานตามบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นตัวแปรปัจจัยด้านการการทำงานที่ทำนายความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ได้ร้อยละ 16 ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Glazer, Stetz, and Izso (2004) ในโรงพยาบาล 19 แห่ง ในประเทศฮังการี อิตาลี สหราชอาณาจักร อิสราเอล และสหรัฐอเมริกา ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่าง external locus of control ของพยาบาล กับความเครียดในงาน และพยาบาลในประเทศที่มีการสนับสนุนอิสระทางความคิดต่อเนื่อง จะมีบุคลิกภาพแบบ เอ สูงกว่า

ความเหมาะสมของหลักปฏิบัติ บรรยากาศ และ โครงสร้างขององค์กรต่อการปฏิบัติงานพยาบาล เป็นตัวแปรปัจจัยด้านการการทำงานที่ทำนายความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ได้ร้อยละ 7 ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนกรณ์ วิทขวาสารุจิ (2538) ในโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์กรุงเทพมหานคร ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ และระดับปานกลาง ระหว่างบรรยากาศองค์กร กับความเครียดในงานของพยาบาล และกับงานวิจัยของ ขนิษฐา กุลกฤษฎา (2539) ในโรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างบรรยากาศองค์กร กับความพึงพอใจในงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย

ผลกระทบโดยตรงของสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการแข่งขันด้านคุณภาพบริการของสถานบริการ ต่อการปฏิบัติงานพยาบาล เป็นตัวแปรปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่

ทำนายความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลเอกชน ได้ร้อยละ 17 – 21
 ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของมนกรณ์ วิทาวงสารุจิ (2538) ในโรงพยาบาลสังกัดสำนัก
 การแพทย์กรุงเทพมหานคร ที่พบความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำระหว่างความคาดหวังใน
 บทบาทมากเกินไป กับบรรยากาศองค์กรมีจิตวิญญาณกำลังใจ

2.4 ข้อเสนอแนะวิจัย

2.4.1 ความคิดเห็นของพยาบาลในระดับต่ำต่อความเหมาะสมของหลักปฏิบัติ
 บรรยากาศ และโครงสร้างขององค์กรต่อการปฏิบัติงานพยาบาล แสดงถึงความจำเป็นในการ
 พัฒนาระดับโครงสร้างภายในองค์กรของโรงพยาบาลเอกชน

2.4.2 พยาบาลมีความเครียดในการปฏิบัติงาน และความผิดปกติทางสุขภาพจาก
 ความเครียดในการปฏิบัติงาน ในระดับปานกลาง บ่งบอกถึงพยาบาลยังมีความพึงพอใจในการ
 ปฏิบัติงานให้บริการแก่ผู้ป่วยและญาติ

2.4.3 ปัจจัยด้านการทำงาน (2 องค์ประกอบ) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมใน
 การทำงาน (1 องค์ประกอบ) เป็นตัวทำนายความเครียดในการปฏิบัติงาน ได้ร้อยละ 40 ขึ้นยันถึง
 ขนาดของความตึงเครียด/ข้อเรียกร้องจากงาน (job demands) ที่มีต่อความเครียดในการปฏิบัติงาน
 ตามที่พยาบาลรับรู้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 เสนอแนะการปรับปรุงการบริหารจัดการภายในองค์กรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
 ปัจจัยด้านการทำงาน

3.1.2 สนับสนุนโอกาสการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมต่อค่าดัชนีมวลภายใน
 ระดับปกติแก่พยาบาลอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ทำการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นปัจจัยด้านการทำงานในพยาบาล
 วิชาชีพโรงพยาบาลเอกชน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อประเมินปัญหาที่แท้จริง และ
 แก้ไขได้ตรงประเด็น